

OIKAISUVAATIMUS**17.6.2026****Vastaanottaja:**

Pirkanmaan hyvinvointialue
Aluehallitus / Kirjaamo
PL 272, 33101 Tampere
Sähköposti: kirjaamo@pirha.fi

Oikaisuvaatimuksen tekijän tiedot:

Kehitysvammaiset, heidän läheiset ja Ikaalisten-Parkanon Kehitysvammaisten tuki ry
Ikaalisten-Parkanon Kehitysvammaisten tuki ry
Pj Sari Tyrkkö

sari.tyrkko@gmail.com

Päätös, johon haetaan oikaisua

Haemme oikaisua Pirkanmaan hyvinvointialueen Sosiaali- ja terveysjohtaja Taru Kuosmasen, 5.6.2026 tekemään päätökseen § 60/2026, 27853/2023 Niittykodin yhteisöllisen asumisen yksikön toiminnan lakkauttaminen.

Vaatus

Vaadimme, että edellä mainittu päätös asumisyksikön lopettamisesta kumotaan kokonaisuudessaan ja yksikön toimintaa jatketaan. Vaadimme myös, että päätöksen täytäntöönpano kielletään tai keskeytetään oikaisuvaatimuksen käsittelyn ajaksi.

Perustelut vaatimukselle

Niittykodin toiminnan alas ajaminen on ollut Pirhan toiminnan osalta systemaattista ja harkittua. Pirha on lähtökohtaisesti tarjonnut muita yksiköitä asukkaille ja kieltänyt tuetuissa asunnoissa asuvia olemasta Niittykodin yhteisissä tiloissa. Yhteisöllinen asumisen yksikkö Niittykoti ja tuetut asunnot on kuitenkin muodostanut tiiviin yhteisön, jossa asukkaat ovat voineet kokea yhteisöllisyyttä ja osallisuutta turvallisessa ympäristössä. Niittykoti on tällä hetkellä paikkakunnan ainoa yhteisöllistä asumista tarjoava asumisyksikkö, seuraavaksi lähimpään yhteisöllisen asumisen yksikköön on 35 kilometriä.

Päätöstä asumisyksikön lopettamisesta on perusteltu asukkaille ja omaisille pienellä asukasmäärällä. Jonka pohjalta on laskettu asukasta kohden hintaan. Päätöksen pohjalta kustannuksista käydyissä keskusteluissa ei ole huomioitu Rantakodon rivitaloissa tuetuissa asunnoissa asuvia viittä henkilöä. Nämä ovat ja ovat olleet osa Niittykodin yhteisöä vuosien ajan.

Perusteluissa mainittu sijaisten saatavuus haaste henkilöstön osalta on ollut, Pirhan omien sääntöjen luoma ongelma. Halukkaita ja ammattitaitoisia sijaisia on useampia paikkakunnalla saatavissa.

Vaatimukset pohjautuvat YK:n yleissopimukseen vammaisten henkilöiden oikeuksista.

”Artikla 19. Eläminen itsenäisesti ja osallisuus yhteisössä Tämän yleissopimuksen sopimuspuolet tunnustavat kaikkien vammaisten henkilöiden yhdenvertaisen oikeuden elää yhteisössä, jossa heillä on muiden kanssa yhdenvertaiset valinnanmahdollisuudet. Sopimuspuolet toteuttavat tehokkaat ja asianmukaiset toimet tehdäkseen vammaisille henkilöille helpommaksi nauttia tästä oikeudesta täysimääräisesti sekä helpottaakseen heidän täysimääräistä osallisuuttaan ja osallistumistaan yhteisöön, muun muassa varmistamalla, että: a) vammaisilla henkilöillä on yhdenvertaisesti muiden kanssa mahdollisuus valita asuinpaikkansa sekä se, missä ja kenen kanssa he asuvat, eivätkä he ole velvoitettuja käyttämään tiettyä asuinjärjestelyä; b) vammaisten henkilöiden saatavissa on valikoima kotiin annettavia palveluja sekä asumis- ja laitospalveluja sekä muita yhteiskunnan tukipalveluja, mukaan lukien henkilökohtainen apu, jota tarvitaan tukemaan elämistä ja osallisuutta yhteisössä ja estämään eristämistä tai erottelua yhteisöstä; c) koko väestölle tarkoitetut yhteisön palvelut ja järjestelyt ovat vammaisten henkilöiden saatavissa yhdenvertaisesti muiden kanssa ja vastaavat heidän tarpeitaan.”

Lakkauttamispäätöksen vaikutukset kehitysvammaisille asukkaille ja heidän elämäänsä

- Jokaisella kehitysvammaisella henkilöllä on itsemääräämisoikeuden nojalla oikeus valita asuinpaikkakunta ja asumismuoto, joka vastaa parhaalla mahdollisella tavalla hänen toiveitaan. Lakkauttamispäätös ei tue itsemääräämisoikeutta vaan pakottaa asukkaat muuttamaan heille epämieluisaan asuinpaikkaan.
- Asukkaat pystyvät toimimaan itsenäisemmin ennalta tuntemassaan ja turvallisessa ympäristössä. Yhteisö tukee arjessa selviytymistä vähentäen ulkopuolisen avun tarvetta.
- Niittykodin lakkauttamisen myötä kehitysvammaiset asukkaat eivät joudu pelkästään vaihtamaan kotia, vaan ystäväpiiriä, työpaikkaa (toimintakeskusta), työkavereita, asuinpaikkakuntaa, ohjaajia ja avustajia. Näin suuret elämänmuutokset kuormittavat asukkaita ja heikentää heidän hyvinvointiaan, terveyttään ja toimintakykyään. Kuormittaen myös kehitysvammaisten asukkaiden läheisiä.
- Asumisyksikön lakkauttaminen merkitsee useille asukkaille pakollista muuttamista toiselle paikkakunnalle. Tällainen muutos voi aiheuttaa merkittäviä kielteisiä vaikutuksia asukkaan elämään, erityisesti hänen itsemääräämisoikeuteensa sekä toimintakykyynsä. Tutut arjen rutiinit ja lähipalvelut ovat keskeinen osa kehitysvammaisten asukkaiden autonomiaa, ja niiden äkillinen katkeaminen horjuttaa

turvallisuuden tunnetta sekä kykyä hallita omaa elämää. Uuteen ympäristöön sopeutuminen vaatii usein merkittäviä psyykkisiä ja fyysisiä resursseja, joita kaikilla asukkailla ei ole riittävästi.

- Pystytäänkö uudessa asuinpaikassa ja asumismuodossa takaamaan riittävä tuen ja ohjauksen saaminen, huomioiden kaiken mahdollisen tuen mitä asiakas tarvitsee.
- Osan asukkaista kohdalla lakkauttamispäätös vaikuttaa asumispalvelun toteuttamisen muotoon. Tukeeko uusi asumismuoto yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja sosiaalisia suhteita. Asumismuodon ja asuinpaikan muutos katkaisee jo olemassa olevia ihmissuhteita, koska kehitysvammaisilla asukkailla ei ole riittäviä kykyjä itsenäiseen ihmissuhteiden ylläpitämiseen. Niittykodin henkilökunta on tuellaan edistänyt yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja sosiaalisuutta järjestämällä koko yhteisölle yhteisiä tapaamisia, ruokailuhetkiä, peli-iltoja, kävelylenkkejä, tapahtumiin osallistumisia sekä yhteisiä retkiä. Yhdessä lähteminen ja käyminen kannustaa helposti muuten sivuun jääviä kehitysvammaisia asukkaita mukaan toimintaan.
- Toiselle paikkakunnalle muuttaminen vaikeuttaa läheisten ja omaisten yhteydenpitoa ja osallistumista kehitysvammaisten asukkaiden elämään. Läheisillä ja omaisilla on merkittävä rooli kehitysvammaisten asukkaiden elämässä mahdollistajina ja tukiverkkona. Kehitysvammaisten kuljetuspalvelujen mahdollisuudet ovat rajallisia. Etäisyyksistä muodostuu matkakustannuksia läheisille, joihin kaikilla ei ole taloudellista mahdollisuutta. Myös vähäinen julkinen liikenne hankaloittaa yhteydenpitoa ja tapaamisia. Kaikilla omaisilla ei ole riittävää toimintakykyä (esim. iäkkäät vanhemmat) liikkua tuntemattomassa ympäristössä pitkien välimatkojen päässä.
- Päätöstä valmisteltaessa ei ole tehty riittävää ja asianmukaista ennakoarviointia päätöksen vaikutuksista asukkaiden terveyteen, toimintakykyyn ja arkeen.
- Päätöksessä ei ole otettu huomioon paikkakunnan nuoria kehitysvammaisia asukkaita, jotka lähitulevaisuudessa tulevat tarvitsemaan asumisen palveluja. Lakkauttamispäätös koskettaa tämänhetkisiä asukkaita, mutta myös tulevia yhteisöllisestä asumisesta hyötyviä asukkaita.
- Niittykoti on yhteisöllisen asumisen yksikkö, joka on ollut asukkaidensa vakituinen koti useiden vuosikymmenten ajan. Yhden asukkaan osalta yli 30 vuoden ajan. Kehitysvammaisten asukkaiden siirtäminen pois kodistaan aiheuttaen inhimillistä kärsimystä, kun pitkään harjoitellut rutiinit katkeavat ja arjen struktuuri häviää. Asukkaat ovat kiintyneet elinympäristöönsä. Muutos horjuttaa kehitysvammaisten ja heidän läheistensä hyvinvointiaan ja turvallisuuden tunnetta. Tämä lisää kehitysvammaisilla tarvetta henkilökohtaiseen apuun ja tukeen.
- Niittykodin lakkauttaminen lisää tuetussa asumisessa oleville tai palvelun piiriin siirtyville yksinäisyyttä, turvattomuutta ja näiden seurauksena erilaisia ongelmia mm.

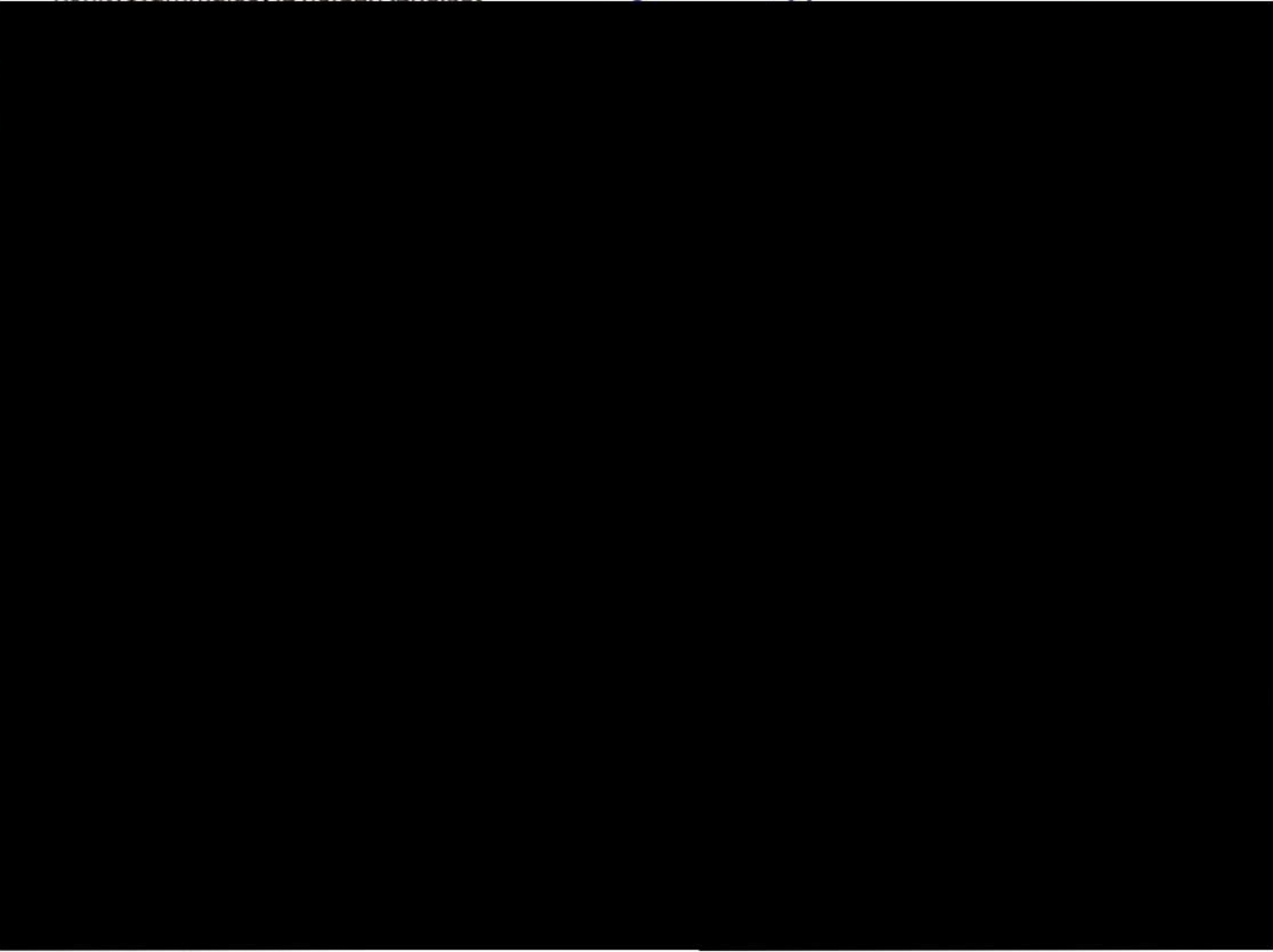
mielenterveyden haasteita. Tämä tuo lisäkustannuksia ja mahdollista tarvetta ympärivuorokautiseen asumiseen.

- Halutaanko kehitysvammainen ihminen isoihin laitoksiin laitostumaan kustannustehokkaasti mielenterveys ja käytöshäiriöiden saattelemana? Moni kehitysvammainen asukas hyötyy pienemmistä asumisyksiköistä, sillä he kuormittuvat helposti. Pienempi ja sitä kautta rauhallisempi asumisyksikkö tukevat asukkaiden elämää ilman käytöshäiriöitä ja mielenterveyden haasteita.

Liitteenä kopio Pirhan alkuperäisestä päätöksestä.

Parkano 17.6.2026

Kehitysvammaiset ja heidän läheiset

Ikaalisten-Parkanon Kehitysvammaisten tuki ry

puheenjohtaja Sari Tyrkkö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Pirkanmaan hyvinvointialue 05.06.2026 klo 14:33. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

27853/2023

Niittykodin yhteisöllisen asumisen yksikön toiminnan lakkauttaminen

Valmistelijan yhteystiedot

Vammaispalvelujohtaja Marjaana Räsänen, puh. 040 8004 712, etunimi.sukunimi@pirha.fi

Niittykoti on Parkanossa sijaitseva kehitysvammaisten aikuisten asumisyksikkö, jossa on yhteisöllistä asumista. Yksikön toiminta on siirtynyt Pirkanmaan hyvinvointialueelle osana Pirkanmaan hyvinvointialueen sekä Kolmostien Terveys Oy:n välistä liikkeenluovutusta 1.1.2026 alkaen (aluehallitus 22.9.2025 § 259).

Niittykoti on seitsemän paikkainen yksikkö, jossa asuu tällä hetkellä neljä asiakasta. Yksikköön on ollut vaikea saada uusia asiakkaita jo pitkään, eikä alueen palvelutarve-ennusteiden mukaan tilanteeseen ole tulossa merkittävää muutosta. Henkilöstön saatavuudessa sijaisten osalta on ollut haasteita. Vajaalla käyttöasteella olevan yksikön kustannukset ovat korkeat suhteessa asiakasmäärään. Edellä mainittujen syiden vuoksi esitetään Niittykodin toiminnan lakkauttamista.

Ennen muutoksen toimeenpanoa kaikkien asiakkaiden asiakassuunnitelmat päivitetään. Tässä yhteydessä asiakkaille etsitään uusi, asiakkaan palvelutarvetta vastaava asumispalvelupaikka viimeistään vuoden 2026 loppuun mennessä. Asiakkaiden kanssa on keskusteltu asiasta 28.5.2026 ja heidän läheisilleen järjestetään infotilaisuus 15.6.2026.

Niittykodin henkilöstöä on tiedotettu asiasta 28.5.2026 ja pääsopijajärjestöjen kanssa on pidetty yt-neuvottelu 4.6.2026. Niittykodissa työskentelee tällä hetkellä neljä työntekijää. Henkilöstölle tullaan tarjoamaan Pirkanmaan hyvinvointialueelta soveltuvia työtehtäviä.

Niittykoti sijaitsee Pirkanmaan hyvinvointialueen vuokraamassa, Rantakoto ry:n omistamassa kiinteistössä. Vuokrasopimuksen osalta tarkastelu tehdään erikseen.

Päätös

Päätän, että Niittykodin yksikön toiminta lakkautetaan 31.12.2026 mennessä. Päätöksen toimeenpano toteutetaan asiakkaiden asumisjärjestelyjen järjestymisen edellyttämässä aikataulussa.

Päätöksen peruste

Pirkanmaan hyvinvointialueen hallintosääntö § 22

Tiedoksi

Marina Erhola, Päivi Tryyki, Johanna Pulkkinen, Marjaana Räsänen, Liisa Hoikkanen, Paula Paavilainen, Susanne Backlund, Annika Itälä, Elina Marttila, Tapio Salmela, Ari Kulmala, Petri Laurikka, Mari Vuorinen, Juhapekka Hirvimäki, kirjaamo@parkano.fi

Allekirjoitus

Taru Kuosmanen, sosiaali- ja terveysjohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Pirkanmaan hyvinvointialue 05.06.2026 klo 14:33. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Viranhaltijapäätöksen nähtävänäolo

Nähtävillä Pirkanmaan hyvinvointialueen verkkosivulla pirha.cloudnc.fi 8.6.2026.

Otteen oikeaksi todistaa

Tampere

08.06.2026

Riikka Lähteenmäki

JOHDON ASSISTENTTI

Tiedoksianto asianosaiselle

Päätös on lähetetty sähköpostitse 8.6.2026.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Pirkanmaan hyvinvointialue 05.06.2026 klo 14:33. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Oikaisuvaatimus

§ 60/2026

Oikaisuvaatimusohje

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen Pirkanmaan hyvinvointialueen aluehallitukselle.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä hyvinvointialueen jäsen (Laki hyvinvointialueesta 142 §).

Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa järjestettyjä tehtäviä koskevasta päätöksestä oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös yhteistoimintaan osallinen hyvinvointialue ja sen jäsen (Laki hyvinvointialueesta 142 §).

Oikaisuvaatimus tehdään Pirkanmaan hyvinvointialueen aluehallitukselle. Oikaisuvaatimus on toimitettava Pirkanmaan hyvinvointialueen kirjaamoon viimeistään oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Pirkanmaan hyvinvointialue, kirjaamo
Postiosoite: PL 272, 33101 Tampere
Käyntiosoite: G-rakennus, Nivelkatu 5, 1. krs, kirjaamo
Sähköpostiosoite: kirjaamo@pirha.fi

Huom. Sähköpostitse ei suositella lähetettävän henkilötietoja tai salassapidettäviä tietoja sisältäviä viestejä.

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin kello 9.00–14.30.

Oikaisuvaatimuksen voi tehdä myös hyvinvointialueen sähköisessä asiointissa: asiointi.pirha.fi (Asioi hallinnon kanssa).

Oikaisuvaatimus

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Hyvinvointialueen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmen päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä tai saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Pirkanmaan hyvinvointialue 05.06.2026 klo 14:33. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Tiedoksiantopäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona virastot ovat suljettuna, valitusasiakirjat saa toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.